

Asia: VN/146/2021

Ehdotus saatavien perintää koskevien säännösten pysyvistä muuttamisesta. Työryhmän välimietintö.

Lausunnonantajan lausunto

1. Ehdotuksen mukaan perittävien kulujen enimmäismäärä porrastetaan pääoman suuruuden mukaan neljään portaaseen. Mikä on näkemyksenne mukaan sopiva ”portaiden” lukumäärä? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

4

2. Ehdotuksen mukaiset pääomakategoriat ovat alle 500 euroa, yli 500 euroa mutta alle 2 500 euroa, yli 2 500 euroa mutta alle 10 000 euroa ja yli 10 000 euroa. Onko ehdotettu jako kannatettava? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei [paremmat rajat olisi 2500 €- 5000 €, 10.000 € tuntuu suurelta]

3. Ovatko ehdotetut perintäkulujen euromääräiset enimmäismäärät sopivalla tasolla? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei [Yksittäisten käsin tallennettujen toimeksiantojen osalta liian pienet, maksimikulu on 110 €, vrt ulosoton taulukkomaksu 210 €.]

4. Ehdotuksen mukaan suoraan ulosottokelpoisten kuluttajasaatavien tavoin suoraan ulosottokelpoisten yrityssaatavien perintäkulut rinnastetaan pääosin ehdotettuun yrityssaatavien alimman kategorian kuluihin eli alle 500 euron pääoman kategoriaan. Ehdotuksen mukaan tällaiset perintäkulut olisivat kokonaisuudessaan suoraan ulosottokelpoisia. Mikä on näkemyksenne mukaan kannatettavin vaihtoehto suoraan ulosottokelpoisten saatavien perintäkulujen enimmäismäärien ja suoran ulosottokelpoisuuden osalta? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Sama sääntely kuin yrityssaatavissa, jotka eivät ole suoraan ulosottokelpoisia ja joissa perintäkulujen määrää tarkastellaan pääoman suuruuden mukaan jakautuvien neljän eri kategorian perusteella. Perintäkulut olisivat suoraan ulosottokelpoisia koko määrässään eri kategorioiden mukaisesti.

5. Kommenttinne esitetyistä aikarajoista (ehdotetut 7 §:n 3 ja 5 mom. ja 10 f §).

Aikarajat ok

6. Tulisiko saman velkojan eri perusteesta johtuvia saatavia pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yhdistämään tarpeettomien kulujen aiheuttamisen estämiseksi (10 g §, säännökohtaiset perustelut)? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei [Saman velkojan toimeksiantoja voidaan yhdistää, näin on toimittu myös käytännössä]

7. Kommenttinne siirtymäsäännöksistä (ks 8 Voimaantulo).

-

8. Tulisiko sähköisten perintäkirjeiden toimittamistapoja koskevan sääntelyn olla tiukempaa kuluttajakuin yrityssaatavissa? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei [Kirjeposti on vähentymässä, maksuvaatimuksia toimitettiin esim postilakon aikana sähköpostitse]

9. Tulisiko kuluttajasaatavia koskevissa maksuvaatimuksissa sähköinen/digitaalinen postilaatikko rinnastaa kirjepostiin, jolloin erillistä hyväksyntää sähköisen postilaatikon käyttöön ei olisi tarpeen hankkia kuluttajalta? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Perintätoimisto ei voi vaikuttaa siihen avaaako velallinen kirjeen vai sähköpostin. Sähköpostin käyttö ei tarvitse erillistä lupaa jos velallinen on kaupanteon yhteydessä antanut sähköpostiosoitteensa.]

10. Jos katsotte yllä mainitussa tilanteessa rinnastamisen olevan mahdollista, tulisiko tällöin lisäksi asettaa lisäedellytyksiä, kuten tekstiviestin lähettäminen kuluttajalle siitä, että hänelle on lähetetty maksuvaatimus sähköiseen postilaatikkoon? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Sähköpostiin voi laittaa kuittauspyynnön, kaikissa sähköposteissa se ei ole aina mahdollista.]

11. Onko ehdotettu 12 kuukauden suostumuksen voimassaoloaika (5 §:n 2 mom.) sopivan pituinen? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei, voimassaoloajan tulisi olla lyhyempi [Voimassaoloaikaa ei tarvitse laittaa lainkaan.]

12. Tulisiko edunvalvontaa koskevat näkökohdat huomioida näkyvämmiin perintäkirjeiden sähköisissä toimittamistavoissa? Esimerkiksi siten, että edunvalvoja saisi sopia, että maksuvaatimus tai maksuvaatimukset toimitetaan sille sähköisesti, vaikka maksuvaatimus tämän lisäksi lähetetään kirjeitse edunvalvonnassa olevalle velalliselle. Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Olemme toimittaneet maksuvaatimuksen edunvalvojalle sähköpostilla tai kirjeenä jos hän on näin pyytänyt. Sähköposti on riittävä maksuvaatimukselle.]

13. Onko näkemyksenne mukaan väliaikaisen lain soveltamisessa ilmennyt ongelmia esim. tuomioistuimissa?

2021/8641 Helsingin käräjäoikeus, Yritysvelallinen, velkapääoma 6510 €, summaarinen haastehakemus

Olemme vaatineet vastaajan velvoittamista maksamaan toimeksiantajan vakiokorvauskulua 40 €, kirjallisen maksusopimuksen tekemisestä 30 € ja perintäkulua 80 €.

Toimeksiantajalla on oikeus vakiokulukorvaukseen 40 € EU direktiivi 2011/7/EU, kun velkojalla on oikeus

viivästyskorkoon.

Perintälain väliaikaisen muutoksen (513/1999) 3 b §:n b kohdan mukaan perintätoimintaa

ammattimaisesti harjoittavan kirjallisesti toimittamasta maksuvaatimuksesta voidaan velalliselta periä 80 €

jos saatavan pääoma on yli 500 € ja velallisen kanssa tehdystä maksusopimuksesta 4 a kohdan mukaan 30

€ jos maksusuunnitelma käsittää enintään 4 erää.

Pirkan Perintä Oy on 25.2.2021 tehnyt Helsingin kärjäoikeuteen haastehakemuksen yrityssaatavasiasta.

Olemme vaatineet velkapääoman (6510 €), viivästyskorkojen ja oikeudenkäyntikulujen lisäksi, että vastaaja veloitetaan maksamaan vakiokorvauskulua 40 € (kantajan kulu) sekä perintäkuluja 80 € (maksuvaatimus) sekä kirjallisen maksusopimuksen tekemisestä aiheutunutta kulua 30 € (3 erän maksusopimus).

Helsingin kärjäoikeuden kärjäsihteeri tulkitsee asiaa siten, että perintäkulusta 80 €+maksusopimuskulusta 30 €= 110 € on vähennettävä vakiokorvauskulu 40 €, jolloin perintäkuluksi jäisi 70 €. Kärjäoikeus perustelee asiaa Perintälain 10 e mukaan ”velkojalla on tällöin oikeus saada korvausta 10 §:ssä tarkoitettua perintäkuluista vain siltä osin kuin niiden määrä ylittää vakiokorvauksen määrän.” Tämä määräys on perintälaissa aikana jolloin yrityksen perintäkuluja ei oltu säädelty.

Emme ole aikaisemmin tavanneet tällaista tulkintaa asiasta muissa kärjäoikeuksissa.

Mielestämme EU direktiivin mukainen vakiokorvauskulu on kantajan kulu ja ammattimaisesti perintää harjoittavan perintätoimiston perintälain mukainen perintäkulu ja maksusopimuskulu ovat eri asia.

Perintätoimistolle on kohtuutonta, että tilapäisesti alennetuista yrityksen perintäkuluista vielä vähennetään vakiokorvauskulu.

Asian käsittely kärjäoikeudessa 10/2021 on vielä kesken.

14. Voitte kirjoittaa muut ehdotusta koskevat kommenttinne alla olevaan tekstikenttään.

Perintäkulujen arvonlisävero

Velkojalle, velalliselle ja valtiolle olisi huomattavasti selkeämpi menettely, jos perintälaissa olisi määräys, että velallinen maksaa perintäkulut arvonlisäveroineen. Nyt velalliselle lähetetään maksuvaatimus, jonka perintäkulut eivät sisällä arvonlisäveroa ja kun velallinen maksaa kulut, perintätoimisto lähettää velkojalle (arvonlisäverovelvollinen) laskun perintäkulujen arvonlisäverosta. Tämän jälkeen perintätoimisto tilittää arvonlisäveron valtiolle. Arvonlisävero on loppukäyttäjän vero, velkoja saa tässä tapauksessa vähentää perintäkulujen arvonlisäveron omassa alv-verotuksessaan, mutta kukaan ei maksa velkojalle ko. alv-osuutta. Valtiolta jää saamatta huomattava määrä arvonlisäveroja. Perintäkulujen arvonlisäveron laskuttaminen on ollut hankalaa selittää toimeksiantajalle, koska se poikkeaa täysin muusta arvonlisäveron käsittelystä.

Markkinatuomioistuimen ratkaisu (MT 2001/005) perintäkulujen arvonlisäverosta on ajalta jolloin perintäkuluja ei oltu säädelty. Perintälakiin säädettiin kiinteät perintäkulut kuluttajavelallisille (2013).

Vuoden 2013 jälkeen kuluttajavelallinen joutuisi maksamaan perintäkulujen arvonlisäveroa (2,71 €/ 4,65 €/ 9,68 €), yritysvelallisten perintäkulujen arvonlisävero olisi (13,00 €/ 17,80 €, 22,60 €, 27,40 €) jos työryhmän esitys hyväksytään.

Perintäkulujen arvonlisäveron määrä olisi vähäinen kuluttaja- ja yritysvelallisille, mutta se olisi helpompi velkojalle, velalliselle, valtiolle ja perintätoimistolle.

Perintäkuluista voitaisiin tehdä vain yksi taulukko kuluttajavelalliselle ja yritysvelalliselle tällöin ei tarvitsisi pohtia onko velkoja arvonlisäverovelvollinen vai ei ja valtio saisi aina arvonlisäveronsa.

Nykyinen käytäntö eriarvoinen kuluttajavelalliselle: jos velkojana on esim. rahoitusyhtiö (ei arvonlisäverovelvollinen) velallinen joutuu maksamaan perintäkulut + arvonlisäveron, jos velkojana on esim. Osakeyhtiö (arvonlisäverovelvollinen), kuluttaja joutuu maksamaan vain perintäkulun (ei arvonlisäveroa, joka laskutetaan osakeyhtiöltä).

Jos velallinen veloitettaisiin aina maksamaan perintäkulut ja niiden arvonlisävero, kohtelisi perintälaki kaikkia kuluttajavelallisia tasa-arvoisesti.

Kestovelkasuhteet

Perintälaki tehtiin aikanaan yksittäisen saatavan (esim. lasku irtaimen kaupasta) perintää koskevaksi vaikka esitimme aikanaan, että siinä pitäisi säädellä myös kestovelkasuhteita.

Perintälaissa ei ole huomioitu tarpeeksi kestovelkasuhteiden perintää. Kestovelkasuhteita ovat esim. osamaksusopimukset, leasingsopimukset, vuokrasopimukset vakuutussopimukset jne.

Samana velkana pidetään myös kestovelkaa ja perintälaki rajoittaa kestovelan perintää (yksi maksuvaatimus sen jälkeen puolet perintäkuluista ja kokonaiskulukatto).

Tällainen tulkinta johtaa huonoon lopputulokseen velkojan ja ostajan kannalta. Perintätoimisto lähettää yhden maksuvaatimuksen täysillä perintäkuluilla ja toisen maksuvaatimuksen puolilla perintäkuluilla. Jos rästejä ei makseta, odotetaan, että koko osamaksusopimus voidaan eräännyttää (OsamKL:n /KSL:n mukaan) ja ostaja menettää osamaksuesineensä.

Osamaksusopimus voi olla 72 erää (6 vuotta) pitkä ja sama sopimus voi tulla esim. 5 eri kertaa perintään. Ostajalta perintään rästejä ja hän maksaa ne ja sama toistuu useamman kerran.

Perintälaissa pitäisi olla kunnollinen ohje siitä, että, kun kestovelan rästit on maksettu, perintäkulut nollautuvat ja seuraavan kerran perintä alkaa uusilla perintäkuluilla. AVIN ylitarkastaja oli 29.12.2020 samaa mieltä asiasta, meillä on siitä audiotallenne. Tämä olisi ainoa järkevä tapa periä kestovelkaa.

Lopputulos on, että velkoja saa rahansa osamaksusopimuksen mukaisesti, ostaja saa pitää osamaksuesineensä, kun maksaa aina erääntyneet rästit.

Yrityksen perintäkulut

Kun perintäkulut kirjataan lakiin, niiden muuttaminen on kovin epätodennäköistä. Kuluttajavelkojen perintäkulut on määrätty vuoden 2013 perintälaissa, joita ei ole sen jälkeen muutettu. Perintätoimiston kustannukset ovat kasvaneet esim. postimaksut ovat nousseet huomattavasti, palkka- ja vuokratkustannukset ovat nousseet.

Perintälakiin kirjatut yritysten perintäkulut eivät seuraa yleistä kustannuskehitystä.

Perintätoimistot ovat jo väliaikaisen perintälain aikana muuttaneet perintäsopimuksiaan toimeksiantajien kanssa siten, että velallisen perintäkulut eivät enää riitä kattamaan perinnästä aiheutuneita kuluja ja perintäkuluja joudutaan perimään toimeksiantajalta. Toimeksiantajat joutuvat siten siirtämään perintäkuluja muiden asiakkaittensa maksettavaksi.

Käsityksemme mukaan velallinen, sopimuksen rikkojana tulisi maksaa perinnästä aiheutuvat kulut.

Työryhmän ehdotuksessa yli 10.000 € saatavasta perintätoimisto saisi periä perintäkuluja 110 €, tästä perintätoimisto maksaa verot. Ulosotto voi periä yli 10.000 € saatavasta

210 € taulukkomaksun (Asetus ulosottomaksuista 13.1.1995/35). Erotus on kohtuuton perintätoimiston kannalta, samanlaisesta työstä pitäisi saada samanlainen korvaus.

Pehula Pertti
Pirkan Perintä Oy